

CYNGOR TREF DOLGELLAU

Cofnodion Cyfarfod Cyngor Tref Dolgellau a gynhaliwyd ar ddydd Mawrth, 6 Ionawr 2026, yn Llyfrgell Rydd, Dolgellau am 7.00 p.m.

PRESENNOL:

Y Cynghorydd Bob Gunton (Maer)

Y Cynghorydd Nia Evans (Is-Faer)

Cynghorwyr John Cadwaladr, Jo Checkley, Ray Peters, Branwen Rhys Dafydd, Dyfrig

Siencyn, Peter Jones, Sion Edwards, Ywain Myfyr

Mr Rhys Williams – Clerc

C.62.2025-2026 – CYFARFOD CYHOEDDUS

Dim byd i'w adrodd / trafod

C.63.2025-2026 – YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Llinos Rowlands – oherwydd colled teuluol. (Anfon llythyr cydymdeimlad). Ray Peters, Jo Checkley.

C.64.2025-2026 – DATGANIAD BUDD PERSONOL YN DEILLIO O'R HYSBYSIAD YN PERTHYN I'R CYFARFOD

Dim datganiad o fuddiant wedi'i dderbyn.

C.65.2025-2026 – DERBYNI A CHADARNHAU COFNODION Y CYFARFOD AR DACHWEDD 2 RHAGFYR 2025

Derbyniwyd a chadarnhawyd y cofnodion uchod.

C.66.2025-2026 – MATERION A GODWYD O'R COFNODION

1. Ail-adeiladu Canol Tref Dolgellau / Strwythur Partneriaeth Newydd Dolgellau / Aelodaeth

Cyflwynwyd: Fel y cynrychiolwyd yn y Cyfarfod Rhagfyr 2025.

Mae angen penodi Cyfarwyddwyr newydd gyda swydd weinyddol. Mae disgrifiad swydd y swydd weinyddol angen mwy o fanylion gyda chytundeb ynghylch pwy sy'n gyfrifol am ddyletswyddau rheolwr llinell ar gyfer y swydd hon.

Mae angen cytundeb gan y Cyngor Tref ynghylch faint y mae'n fodlon cyfrannu i

gyllido'r Partneriaeth Newydd – ond Cynghorydd Dyfrig Siencyn i ddarparu manylion ariannol sy'n ymwneud â'r Partneriaeth bresennol / newydd, yn enwedig sefyllfa ariannol elfen Parc y Dref o'r Partneriaeth.

Cynigiwyd: mae'r cyfansoddiad Partneriaeth newydd yn gofyn am 3 Cynghorydd Tref i gyflwyno eu henwau i fod yn aelodau. Y Cyfarfod Partneriaeth nesaf yw ar 2 Chwefror 2026 am 6.00 p.m yn Llyfrgell Rydd. Cynghorydd Dyfrig Siencyn i hysbysebu / apelio am yr angen am reolwyr newydd.

2. **Cofeb Barhaol – Trychineb Penmaenpool**

Cyflwynwyd:

Datrysiodd: Cadarnhaodd y Cyngor dderbyn cynnig cwmni EHS o £6966.00 yn cynnwys TAW. Bydd cost ychwanegol o £1736.00 ar gyfer y Plac Cofeb ei hun, fel y cytunwyd gyda Pharc Cenedlaethol Eryri. Hefyd, cytunwyd i neilltuo £500 tuag at gost croesawu ar y diwrnod.

3. **Trwydded Adloniant Cyhoeddus ar y Sgwâr**

Cyflwynwyd: Dim byd i'w adrodd ar hyn o bryd. – Derbyniwyd ymddiheuriad gan swyddog Cyngor Gwynedd oherwydd amodau tywydd.

Datrysiodd: Derbyn y wybodaeth hon.

4. **Grant Ardal Ni – Blodau / Tubs**

Cyflwynwyd: Manylion gan y Cynghorydd Bob Gunton ar ddatblygiadau, yn enwedig: Nid yw plannu Cenhinenau ar y Bypass yn opsiwn ar hyn o bryd, ond mae gwaith ar y gweill i drefnu cyfarfod ar y safle. Rhaid dod o hyd i ardaloedd eraill ar gyfer planhigion Cenhinen. Cynghorydd Dyfrig Siencyn i drafod ardaloedd plannu eraill gyda ADRA.

Datrysiodd: Derbyn y wybodaeth.

5. **Prosiect 'Pumptrack'**

Cyflwynwyd: Adborth gan Gynghorydd Dyfrig Siencyn bod angen astudiaeth dichonoldeb i symud y prosiect hwn ymlaen. Efallai y bydd cyllid grant gan Gyngor Gwynedd ar gael yn ystod blwyddyn ariannol 2026–2027.

Datrysiodd: I Gynghorydd Siencyn a Chynghorydd Bob Gunton ddilyn y materion hyn, sef astudiaeth dichonoldeb a ymweliad posibl â Pumptrack Rhayadr.

6. **Coed Ffynnon Fair**

Cyflwynwyd: Mae difrod wedi digwydd i'r giât mewn eiddo cyfagos.

Costau amnewid yn cael eu hystyried.

Datrysiodd: Derbyn y wybodaeth.

7. **Cyfleusterau CCTV yn y Dref**

Cyflwynwyd: Dim cynnydd ers y cyfarfod diwethaf.

Ynghylch trosglwyddo a mynediad offer CCTV presennol i'r Heddlu sydd â chyllid i uwchraddio a gwella'r system bresennol.

Datrysiodd: I'r Clerc gysylltu â Chynghorydd Heilyn Williams i symud y mater hwn ymlaen.

C.67.2025-2026 – SEFYLLFA ARIANOL

Derbyniwyd a chadarnhawyd y sefyllfa ariannol gan y Clerc.

Cyfanswm Balans Presennol: £111,600

C.68.2025-2026 – CYFARFOD AR GYFER RHANNU GWYBODAETH A CHOFNODION

1. Adroddiadau Ysgrifenedig a Drosoglwyddwyd o'r Cynghorwyr Tref

i) Cynghorydd Bob Gunton (Maer)

Adroddiad y Maer Rhagfyr 2025

Blwyddyn Newydd Dda i chi gyd. Bu Rhagfyr yn fis prysur i'r Clerc a minnau.

1. Gwnaethpwyd cyswllt ag Alys o'r adran grantiau i orffen ein cyflwyniadau a chasglu'r arian grant.
2. Mae **Coed Ffynon Fawr** eto wedi bod ar flaen ein meddyliau, gyda choeden arall wedi cwmpo a tharo giât Bryn Mawr. Mae'r cymdogion bellach wedi mynegi eu pryder am y coed ac, yn enwedig, tri choeden **Ffeithyn anghyson iawn**. Cynhaliwyd ymgynghoriad gyda David Bradly, a thopiwyd y tri choeden, gan leihau eu taldra a'r siawns y byddent yn cwmpo. Tynnwyd y goeden oedd yn peri pryder gyda Sian Lee.
3. Gwneuthum gyswllt gyda Clerc Cyngor Tref Rhyader ynghylch eu **trac pwmp**. Yn anffodus, nid yw'r cleric yn yr un cleric oedd yn swyddogol yn ystod camau cynllunio a datblygu. Mae gen i addewid y bydd hi'n dod o hyd i'r cynghorydd perthnasol fel y gallwn ofyn cwestiynau am y gweithdrefn.
4. Mae Rhayadr newydd gyhoeddi newyddion am eu hail trac pwmp, ac mae'r gwaith adeiladu i ddechrau yn fuan iawn. Cefais sgwrs gyda'r cynghorydd sy'n gyfrifol, ac er ei fod yn cadw pethau'n ofalus mewn rhai atebion, bu'n helpgar.
5. Ehangwyd **goleuadau Nadolig** unwaith eto, ac gyda'r ychwanegiad o oleuadau a roddwyd gan **Teulu Clive Evans**, goleuoedd yng nghornel Sgwâr Smithfield. Clywais sylwadau cadarnhaol am y goleuadau post lamp, felly rwy'n falch ei fod wedi cael derbyniad da. Daeth ni'n wynebu rhywfaint o niwed i'r bren prif yn ystod y storm. Achoswyd hyn gan fethu a dorri un edau goleuadau gan y ffasyn o'r ffens o gwmpas y bren. Fe wnaeth Ray, Martin Levy a minnau ddod o hyd i ddull mwy diogel a fydd yn cael ei ddefnyddio yn y dyfodol. Mae edau goleuadau hefyd wedi methu yn **Y Gwesty'r Llong**. Fel arfer, byddwn yn colli tri i bedwar edau y flwyddyn, ond pan ystyriwch fod rhai goleuadau'n chwech mlwydd oed erbyn hyn, nid yw hynny'n ddrwg o gwbl.

Gyda'ch caniatâd, bwriadaf ehangu'r goleuadau yn y sgwâr trwy gynnwys y siopau ar ben y sgwâr, a dechrau ar **Stryd Smithfield**, yn dibynnu ar faint o arian sydd ar gael. Mae trefniadau wedi'u gwneud i ddiffodd y goleuadau ar y **nos dweddol o'r deuddegfed nos**.

6. Trafodwyd gyda Liz y **prosiect bioamrywiaeth newydd Cyngor y Dref**, a byddwn yn cyflwyno ein syniadau i chi yn y cyfarfod nesaf. Bydd angen cymorth gennych chi ac eraill wrth blannu blodau, gan fod gennym 4000 i'w gosod cyn diwedd Ionawr.
7. Archwiliodd y postiau baner yn y parc a darganfyddwyd fod y ddau **halyards** wedi'u ffrio ac angen eu disodli. Gwnaed cyswllt gyda **SMP Mabon** ynghylch y cylchfannau, sydd yn ymddangos yn ddiflas, ac mae Cyngor Tref Dolgellau am eu plannu i'w gwneud yn fwy deniadol yn weledol. Bydd yn cysylltu ac yn trefnu cyfarfod rhwng **Cynulliad Cymru** a ni.

Trefniadau Siopa Hwyr Nadolig – Angen i mi a Nia (Is-Faer) drafod gyda’r cyngorwyr Jo Checkley, Llinos Rowlands a’r Pwyllgor Carnifal Dolgellau (Annabel Louise).

ii) Cyngorydd Nia Evans (Is-Faer)

- Lle’n y dre wedi dechrau cynnig sesiwn ychwanegol ar brynhawn dydd Llun, byddai’n braf os medrwch hyrwyddo’r gwasanaeth yma. Siocled poeth a paned rhwng 3:30 a 4:30pm – galwch i mewn os y medrwch!
- Wedi cael sawl cais a sgwrs gan drigolion lleol ynglŷn a’r llyfrgell rydd ar noson siopa hwyr, cryn ddryswch wedi bod mae’n debyg o ran y stondinau – gwerthfawrogi yn fawr yr holl waith caled sydd yn mynd i drefnu digwyddiad o’r math, ond efallai bod angen gwneud yn sicr bod cyfathrebu clir o ran ble, pa sefydliad a pwy sy’n gwneud be wrth symud ymlaen i 2026.
- Trychineb Llyn Penmaen – Yn ddiolchgar i Branwen am gydlynw’r trafodaethau ynglŷn a bwrw mlaen hefo derbyn dyfynbrisiau, mae Rhys eisoes wedi rhannu’r newyddion hefo’r saer maen – yn sgil hyn rwyf wedi cadarnhau hefo Derec Jones y byddwn rŵan mewn sefyllfa i gamu mlaen i’r cam nesaf hefo’r trefniadau, ac bydd angen adolygu’r eirfa sydd yn mynd i fod ar y garreg (mae Branwen am gefnogi hefo’r gwaith yma, diolch iddi).

Yn ogystal, gofynnaf yn garedig i chwi ddechrau meddwl am y gwasanaeth dad- orchuddio’r plac fydd yn cael ei gynnal ar ddydd Mercher 22 o Orffennaf, 2026. Bydd gwaith trefnu ar y digwyddiad yma er mwyn sicrhau ei fod yn wasanaeth haeddiannol er cof am y sawl a gollwyd eu bywydau.

- Wedi derbyn sawl cwyn gan drigolion lleol ynglŷn ar parcio sy’n parhau i ddigwydd wrth HSBC. Hyderwn y bydd hyn cael ei sortio yn sgil y plannu blodau sydd ar y gweill.
-

C.69.2025-2026 – ADRODDIADAU GAN GYNGHORWYR SIR GWYNEDD

- **Materion Cyngor Gwynedd – Cynghorydd Dyfrig Siencyn**
Pwynt o ddiddordeb ynghylch problemau cyffredinol cysylltiedig â sefyllfa wael draeniai yn y Dref . Cynllun peilot ar y gweill ar gyfer 2026 - 2027
-

C.70.2025-2026 – MATERION CYNLLUNIO

Cais Rhif: NP5/57/1176H – Amrywio Amod 2 (Cynlluniau a Gymeradwywyd) a dileu Amod 3 (Gwahardd cysgodfeydd, ty gwydr, ac ati) yn gysylltiedig â Chaniatâd Cynllunio NP5/57/1176 dyddiedig 10/11/2023, Canolfan Dolfeurig, Dolgellau, LL40 1EL.
Cyfeirnod Grid: 272653 317842 – Dim gwrthwynebiad